

Kommunfullmäktiges utskott för medborgardialog, Valkebo

Lärandepromenad i Ulrika 2019-06-17

Diarienummer:	UFM 2019-55
Tidpunkt för senaste revidering:	2019-08-07

Innehåll

1	Bakgrund	1
1.1	Utskotten; roll och syfte	1
1.2	Medborgardialog; metod, syfte och genomförande	1
1.3	Deltagare	2
2	Vad framkommer vid dialogen	2
2.1	Stopp 1: Butiken	2
2.2	Stopp 2: Serviceboendet, kyrkan, sockenstugan, sysselsättning, Amundebosjön	2
2.3	Stopp 3: Boende för äldre	3
2.4	Stopp 4: Närvärmeverket	3
2.5	Stopp 5: Räddningsstationen	3
2.6	Stopp 6: Ulrika skola, buss och muséum och bostäder	3
2.7	Stopp 7: Lekplats, entreprenörskap/sysselsättning och demokrati	4
2.8	Avslutning	4
3	Återkoppling	5
4	Kontaktvägar	5
5	Bilaga Lärandepromenaden i Ulrika 2019-06-17	6

1 Bakgrund

I Linköpings kommun finns sedan den 1 januari 2019 sju utskott för medborgardialog, organiserade under kommunfullmäktige. Tre utskott - Nord, Väst och Syd - finns i Linköpings tätort. Fyra utskott - Valkebo, Åkerbo, Vårdnäs och Vreta kloster - finns i Linköpings omland. Varje utskott består av sju ledamöter, som har valts av kommunfullmäktige.

Det geografiska utskottet Valkebo sträcker sig från skogslandskapet och kommungränsen i sydvästra skogslandskapet till östgötslätten, ut mot Roxen i norr. I södra delen återfinns orten Ulrika, vilket är den ort i kommunen som ligger längst bort från Linköpings tätort (40 kilometer). Här finns en kyrka från 1737, en skola med utbildning från förskoleklass till och med år 6, ett fritidshem samt en dagligvarubutik med apoteksombud och utlämningsställe för systemvaror. Vidare har orten ett trygghetsboende, fyra seniorboenden, ett närvärmeverk och en egen räddningsstation som invigdes den 27 april 2019. Här finns även ett rekreationsområde med bollplan, utegym, motionsslinga med mera. Bibliotekets bokbuss kommer en gång varannan vecka. Ett nytt inomhusgym planeras. I samhällets utkant finns en badplats vid Amundebosjön samt en äventyrsgård med camping. Orten har lokala vatten- och avloppsreningsverk. Fiber finns inne i samhället och fiber erbjuds nu även i omlandet.

1.1 Utskotten; roll och syfte

Utskottens roll är att skapa möjligheter för de som bor och vistas i kommunen att mötas för samtal och lärande om hur respektive geografiskt område kan utvecklas. Detta i syfte att bredda och förbättra underlag för beslut, skapa förståelse och tillit samt bidra till engagemang, delaktighet och medskapande.

1.2 Medborgardialog; metod, syfte och genomförande

Utskottet har valt lärandepromenad som metod vid dialogen i Ulrika.

Syftet med promenaden är att diskutera vilka möjligheter och kreativa idéer samt eventuella hinder som finns för att utveckla orten. Vidare vilka resurser som skulle krävas, vem som skulle kunna bidra med vad etcetera. Avsikten är följaktligen inte att åstadkomma olika krav- och önskelistor för vad kommunen ska göra, utan att samtala om vad alla, som olika aktörer, tillsammans skulle kunna åstadkomma.

Metoden innebär att förtroendevalda politiker och tjänstepersoner träffar boende, verksamma, representanter från byalag och föreningar och så vidare från en avgränsad bygd eller ort. En promenad genomförs tillsammans där idéer om utvecklingsmöjligheter bryts.

Inbjudan till lärandepromenaden i Ulrika har skett via direktutskick i form av samhällsinformation till hushållen i och omkring orten, på kommunens webbplats, anslag på lämpliga platser i samhället, utskick till verksamma/föreningar samt på lokala sociala medier. För att kunna genomföra ett rimligt samtal under promenaden har antalet deltagare begränsats till 30 stycken.

Promenaden i Ulrika inleds vid "Ulrika Butik & Café" och avslutas vid "Företagshotellet". Däremellan genomförs en förutbestämd promenadslinga i samhället med ett antal stopp (se bilaga) där dialog förs kring vad medborgare och verksamma har för idéer om och synpunkter på hur det är att leva, bo och verka i och omkring Ulrika.

1.3 Deltagare

Totalt deltar 24 personer vid dialogen, inklusive utskottets ledamöter och tjänstepersoner från Linköpings kommun i form av verksamhetschef äldreomsorg, driftingenjör, hållbarhetschef, kommunsekreterare samt landsbygdsstrateg, tillika moderator.

2 Vad framkommer vid dialogen

Inledningsvis hälsar ordföranden för utskottet alla välkomna till dialogen. Utskottets ledamöter och tjänstepersoner presenterar sig.

2.1 Stopp 1: Butiken

Vid det första stoppet som är vid affären, uttrycker de boende att det finns stort intresse av att flytta till Ulrika men att tomtmark saknas. Bostadsbyggnationen anses vara viktig för samhällets överlevnad och utveckling. Det påtalas att det finns mark (Amundebosjön 1:74) bakom det gamla vårdshuset Stenåkra, vilken enligt några deltagare skulle vara lämplig för tomtmark. Den finns emellertid inte markerad i Översiktsplanen och frågan ställs om det skulle kunna byggas där.

Det gamla vårdshuset, som tidigare fungerat som flyktingboende, har stått tomt länge. Ortsborna efterfrågar ett samlat grepp om man skulle kunna bygga upp någon verksamhet, det vill säga att med stöd av kommunen och näringslivet och med samlade krafter åstadkomma något bra. Det skulle göra mycket för samhället.

Alla vittnar om att butiken är mycket viktig för orten. Butiksägaren berättar att de kämpar för att hålla den vid liv. Kommunens verksamheter (äldreomsorg och skola) handlar sina matvaror via ICA i Berga enligt gällande upphandlingsavtal. Det innebär att skola, förskola och vårdboende får sina varor transporterade från Berga istället för att få dem från butiken i samhället. Samtidigt ger kommunen stöd till butiken för hemsändning och köper även servicetjänster av butiken som en stödinsats. Upplevelsen är att ”kommunen ger med den ena handen och tar med den andra”.

Drivmedel finns att köpa i samhället i den automatiserade bensinmacken som finns vid butiken sedan ett antal år tillbaka.

2.2 Stopp 2: Serviceboendet, kyrkan, sockenstugan, sysselsättning, Amundebosjön

Det andra stoppet görs vid serviceboendet. Verksamhetschefen inom äldreomsorgen berättar att det från och med september övergår till trygghetsboende. För närvarande finns 10 lägenheter, varav 7 är lediga. Ulrika-borna föreslår att kommunen marknadsför boendet mer och att information om det sprids till exempel via anslag i butiken.

Det är många som går och cyklar till badplatsen vid Amundebosjön. Där finns även en äventyrsgård och en campingplats. Vägen mot Amundebosjön har emellertid en tillåten hastighet på 70 kilometer i timmen, vilken anses vara alldeles för hög. De boende undrar om man kan göra något för att få till stånd en hastighetsbegränsning till 50 kilometer i timmen på den aktuella vägsträckan. Det framkommer önskemål om en gång- och cykelväg ner till badet och även längs Kisavägen, mot skolan. Detta för en ökad trygghet och trafiksäkerhet, framförallt för barnen. Vidare framkommer att det i år har varit svårt att få tag på simlärare. Frågan ställs om kommunen kan ta ansvar för simskolan vid sjön.

Kyrkan är viktig för bygden. Den tillhör Slaka-Nykils pastorat och får mycket stöd därifrån för att kunna genomföra olika aktiviteter, exempelvis verksamhet för barn. Förutom kyrkan finns också en idrottsförening och en hembygdsförening.

2.3 Stopp 3: Boende för äldre

Vid stopp 3 berättar fastighetsägaren om fyra bostäder för äldre, som byggts genom hans privata initiativ. Det är ett exempel på ett lyckat projekt, som fyller en viktig funktion i samhället och som passar bra in i omgivande bebyggelse och miljö. En synpunkt som framkommer är att vägen mellan husen används som genomfart och att hastigheterna är höga.

Fastighetsägaren tar med sig förslag på att sätta upp en skylt alternativt ordna med betongsuggor eller blomlådor.

2.4 Stopp 4: Närvärmeverket

Vid stopp 4 blickar vi bort mot närvärmeverket, dit bland annat servicehuset är anslutet.

När det gäller område U1 på utvecklingsskissen (se bilagan) är det ett stort område som redan innehåller fotbollsplan, spår, hockeyrink, utegym med mera. Ulrika Idrottsförening sköter detta på ett mycket bra sätt, framför de boende. Där brandstationen tidigare varit lokaliserad planeras nu ett inomhusgym.

2.5 Stopp 5: Räddningsstationen

”Äntligen har vi fått en räddningsstation!”, något som Ulrikaborna uttrycker att de är mycket stolta över. De berättar emellertid om svårigheten att hitta personer som kan ta jourpass och att överhuvudtaget få täckning på passen.

I dagsläget sköts en rad uppdrag i Ulrika av verksamheter/företag som kommer från Linköping, exempelvis av Samhall (städning) och Tekniska verken (kollar vatten/avlopp). Frågan ställs varför Ulrikaborna ska åka in för att jobba i staden medan folk från staden åker ut till Ulrika, inte minst utifrån en miljöaspekt. Ett förslag är istället att ordna en slags ”ortsvakmästare” och tillika räddningstjänstpersonal, som kan ta sig an blandade uppdrag i en samlad tjänst. Är detta en idé som kommunen skulle kunna vara med och utveckla? Ulrikaborna framför att satsningar måste ske även på landsbygden, inte bara i staden.

Ortsborna skulle också vilja anlägga en badplats vid Bengölen, där det tidigare funnits en sådan. Det skulle kunna bli en fin badplats mitt i samhället med närheten till skola och förskola.

2.6 Stopp 6: Ulrika skola, buss och muséum och bostäder

Bokbussen stannar vid skolan och affären. Här är också den gamla marknadsplatsen lokaliserad, med bodar från 1860-talet. Muséet som ligger intill visar bland annat hur man levde på 1700/1800-talen. I år finns en utställning med fokus på vävare från trakten. Något som påtalas är att utställningsrummet är för litet. Diskussion pågår om museibygnaden ska K-märkas.

Samhället har en bra, fungerande skola, dock är det svårt att få dit behöriga lärare. För närvarande är det en liten svacka när det gäller elevantalet i de lägre klasserna. Om 2-3 år blir det dock många elever igen. En fråga som uppkommer är om utrymmet där gymmet finns i en

byggnad bredvid skolan kanske kan anslutas till förskolan? Skolans gymnastiksal renoveras just nu, men den är lite för liten.

2.7 Stopp 7: Lekplats, entreprenörskap/sysselsättning och demokrati

Driftingenjören berättar att lekplatsen årligen besiktigas av en oberoende besiktningsman. Bland annat har gungställningen nyligen bytts ut mot en stabilare och med en säkrare utformning.

I samband med stopp 7 uppkommer en fråga kring möjligheten att lämna "Linköpingsförslag" till kommunen. (<https://www.linkoping.se/kommun-och-politik/politik-och-demokrati/lamna-forslag--linkopingsforslaget/>)

De boende framför att det är svårt eller kanske omöjligt att få tillräckligt många röster på en liten ort för att frågan ska gå vidare för att utredas. Synpunkten lyfts som en demokratibrist. Utskottets sekreterare kompletterar med information om möjligheten för politiken att lyfta ett förslag, trots färre än 100 röster.

En synpunkt som framkommer är att det är svårt att veta var i kommunen man ska vända sig med frågor. Hållbarhetschefen informerar om "Kontakt Linköping". Ortsborna tycker att det har blivit svårare att få tag på någon och med rätt kunskap, i och med den organisatoriska förändringen. Även att "få komma fram till rätt person" om man själv på förhand vet vem det är man vill prata med.

När det gäller kommunikationer tar det cirka två timmar med buss in mot Linköping. Ulrikabussen går bara till Vikingstad där man sedan får byta till en nya anslutning mot Linköping. Flera aspekter lyfts – miljöaspekter, att det tar lång tid att resa och att det kan vara besvärligt med flera byten om man är äldre eller har funktionshinder. Det är dyrt och svårt att hitta parkering i Linköping. Flera uttrycker att Linköping börjar bli för stort och att allt hela tiden görs om. Det gör att de endast i yttersta nödfall åker in till staden. Vidare framkommer önskemål om att vägunderhållet in mot Linköping ses över.

2.8 Avslutning

Lärandepromenaden avslutas vid Företagshotellet med fika, där moderatorn gör en sammanfattning av det som framkommit under promenaden. Detta rör bland annat tomter och byggnation, serviceboende och upphandling av dagligvaror. Vidare har gång- och cykelbanor, allmänna kommunikationer, förslag till ny badplats vid sjön Bengölen, kommunal simskola i Amundebosjön och utegym kommit upp till diskussion.

Skolans utformning, lärare och elevantal har omnämnts samt förslag om att inrätta en tjänst som ortsvaktmästare. Att förvalta och utveckla kultur och historia i Ulrika, bland annat genom muséet, kyrkan och sockenstugan tillsammans med ortens butik, är exempel på den potential och kraft som finns i bygden. Det framkommer emellertid önskemål om att kommunen tar ett större ansvar och blir mer delaktig i utvecklingen av Ulrika.

Även möjligheten för invånare på en liten ort att lämna förslag diskuteras ur ett demokratiperspektiv.

Utskottets ordförande tackar avslutningsvis alla för att de kommit och för det engagemang de visat.

3 Återkoppling

Dokumentationen från dialogen kommer att skickas ut till deltagarna och finnas tillgänglig på kommunens webbplats.

De synpunkter och frågor som framkommer vid dialogen skickas till de förvaltningar och instanser som är berörda. Därefter sammanställs uppkomna frågor och inkomna svar i ett dokument som kommer att finnas tillgängligt på kommunens webbplats.

4 Kontaktvägar

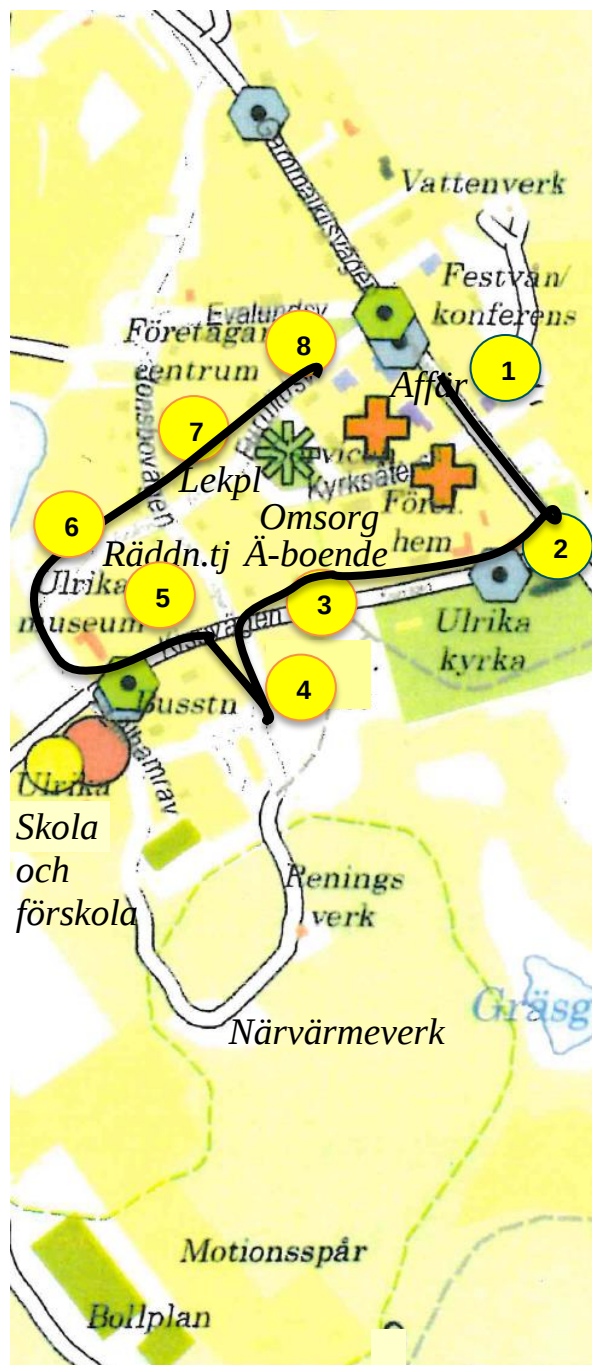
E-post: kontakt@linkoping.se

Webb: www.linkoping.se/kontaktlinkoping

<https://www.linkoping.se/kommun-och-politik/politik-och-demokrati/kommunfullmaktige/utskott-for-medborgardialog/>

Telefon: 013 – 20 60 00

5 Bilaga Lärandepromenaden i Ulrika 2019-06-17

Stopp 1: Butiken

- Vad finns att säga om butik, bränsle och varuförsörjning?

Stopp 2: Kyrkan/Sockenstugan/

Sysselsättning/Amundebosjön

- Vad finns att säga om civilsamhället, föreningsliv, kyrkans roll etc?
- Vad finns att säga om området S3/LIS 6 (sysselsättning och produktion se sid 3)?

Stopp 3: Boende för äldre

Vad finns att säga om:

- Boende och omsorg om äldre i Ulrika?
- De fyra seniorhusen?

Stopp 4: Närvarmeverket

- Kort om Närvarmeverket, lokal energi etc?
- Vad finns att säga om området U1 för "Upplevelser och miljö" (se sid 3)?

Stopp 5: Räddningsstationen

- Vad finns att säga om Räddningsstationen?
- Annan samhällsservice i allmänhet?

Stopp 6: Ulrika skola, buss och museum och bostäder

- Vad finns att säga om skola, barnomsorg, fritid för barn?
- Kultur i Ulrika? Bibliotek/bokbuss?
- Området för "bostäder", B2 (se sid 3)?

Stopp 7: Lekplats och entreprenörskap/sysselsättning

- Finns det något att säga om lekplatsen och barnmiljön i Ulrika?
- Finns det något mer att säga om entreprenörskap/näringsliv i Ulrika, vad gäller områdena S1 och S2 för "Sysselsättning/ produktion norr om Ulrika" samt området "Strategisk tomt" St1, (Se sid 3).
- Området för "bostäder", B1 (se sid 3)?

Avslut i Företagshotellet:

- Sammanfattning och fika.

Utvecklingsskiss för Ulrika i Översiktsplan för landsbygden och småorterna

